

TABVLA RECITATIONVM

IN
ACADEMIA LVDOVICIANA
PER SEMESTRE HIBERNVM

A DIE XV. OCTOBR.

CICIDCCCLXXXVIII.

IN CHOANDARVM.

RECTOR
ACADEMIAE LVDOVICIANAE
IO. CHRISTOPH. FRIDERICVS
SCHVLZ

C V M S E N A T V.

Decimum tertium exemplum disceptationis de triumpho decore agitatae iterum e T. *Liuii* libris historiarum, & quidem e libro XXXV, cap. 8 (cf. P. *Aerollii* Rerum Iudicarum liber X, cap. 29) depromimus. — Quot quantaque certamina atrocia & cruenta inter Romanos, ac Gallos illos, qui Alpibus superatis Italiae partem occupauerant, inde a funesto illo anno CCCLXIII, quo Galli Romam ipsam ceperunt, intercessere, neminem historiae praesentae gnatum latet. Praeter virtutem enim bellicam, qua Galli Romanos fere aequabant, (ipso enim *Liuius* teste, natio fuit ferox, & ingenii audaci ad pugnam, inter ferrum & arma nata) iam inueterata accessit inter utramque gentem aemulatio atque similitudo, ut Romani duorum saeculorum contentione vix Gallos subigere valuerint. *Canilli* illius, cuius intrepida fortitudine servata Roma fuit, iteratis victoriis repressi quidem Galli, at neutiquam oppressi sunt. Idem Romanis ubique ipsi imminuere, ita, ut (vid. *Liuii* libro VII) nonnunquam vel dictatores aduersus eos creandi essent. Maximis adeo cladibus, quibus Galli a Romanis annis CCCXCIV, CCCXCVI, CCCCV affecti sunt, frangi domarique non potuerunt. Quamvis *Liuius* libro XXI, cap. 16 asserat, per temporis intervallum inter bellum Punicum primum & secundum interiectum cum Gallis tumultuatum verius, quam belligeratum esse, ex aliis tamen scriptoribus, *Polybio* praesertim, constat, tunc quoque saepius gravissimam fuisse Romanorum cum Gallis luctationem. Aluerunt tamen Gallorum in Romanos odium coloniae, quas hi more suo inde ab anno DXIV in agros Gallorum miserunt, praecipue vero inimicitia eorum inflammata fuit lege illa *Flaminia* anno DXX lata, qua agri, *Senonibus* erepti, civibus Romanis distribuebantur. Exarsit mox anno DXXVII ingens bellum, in quo omnis Gallia *Cisalpina* (*Cispadana* & *Transpadana*) accitis Galliae *Transalpinae* ingentibus auxiliis tanto impetu in Romanos irruit, ut urbs ipsa trepidaret. Anno DXXVIII Galli *Insulubres* aliquot proelii fusi in deditionem venerunt. Ingruente deinde bello Punico secundo anno DXXXII *Boii* primum (vid. *Liuius* XXI, 25) a Romanis descivere (non tam ob veteres in populum Romanum iras, quam, quod colonias in agrum Gallicum deductas aegre patiebantur, atque eos tam acriter insectati sunt, ut dux Romanorum castris munitis vix sese tueri posset. Mox, quum *Hannibal* Italiam ingrediens se ad liberandos Gallos venisse praeferebat, fere omnes eius partes secuti sunt, *Cenomanis* solis in fide manentibus, post Cannensem autem pugnam (vid. *Liuius* XXII, 61) Galli *Cisalpini* omnes ad Poenos defecere. Anno DXXXV L. *Postumius*, consul designatus, cum omni exercitu a Gallis deletus fuit, Romanis tunc ita attritis, (vid. *Liuius* XXIII, 26) ut ultionem talis iacturae prorsus differre cogerentur. Galli sub *Hannibalis* auspiciis militantes optime saepius de Poenis meruerunt, sic in occupando Tarento maximo ipsis adiumento fuisse. *Asdrubalem*, qui anno DXLIII ad opem fratri *Hannibali* ferendam properabat, non solum benigne Galli exceperunt, sed etiam copiis suis exercitum eius auxerunt. Quare admiranda omnino *Liuii* consulis clementia, qua, *Asdrubale* perempto, (vid.

Linus XXVII, 49) *Gallios Cisalpinos & Ligures*, qui aut proelio non affuissent, aut inter eadem effugissent, saluos euadere fuit. Anno proximo *Q. Mamilius* praetor iussus est populari agros *Gallorum*, qui ad *Poenos* sub aduentu *Asdrubalis* transierant. Anno DXLVII *Romani* in ipso *Insubrium Gallorum* agro cum *Magone* *Poeni* signis collatis dimicarunt. Retrogradiente *Hannibale* *Romani* paulatim *Gallorum* etiam terris potiti, atque eodem anno illo DXLVII *Liguriam* ipsam ingrossi sunt. *Galli* tamen erga *Hannibalem* tam fidi atque propitii manserunt, ut cum in *Africam* vsque sequerentur, atque ante nobile illud prope *Zamam* proelium *Hannibal* (vid. *Linus* XXX, 33) *Gallor* proprio atque infito in *Romanos* odio incendisse dicatur. Anno DXLIX a *Gallis* legatus *Romanus*, a consule *P. Aelio Paero* ad depopulandum agrum *Boiorum* missus, circumuentus, ipseque cum magna manu caesus est. Ipso anno illo DL, quo tandem pax cum *Poenis* inita fuit, bellum cum *Gallis* continuo tenuit, atque *L. Furius Purpureo* praetor *Cenomani* & *Boios* fudit. Atque anno DLI praetor alius *Romanus* ab *Insubribus* deuictus est. Anno DLIII *Q. Minucius* consul de *Boiis* in monte Albano triumphauit. Quo autem triumpho *Boii* nequaquam debellari sunt, anno DLIV validiores potius resurrexere, consulque alterum fugarunt, ita, ut alter aegre res repararet. Anno DLV *L. Valerius Flaccus* consul cum *Boiorum* copiis tam prospere conflixit, ut octo millia *Gallorum* caederentur, idemque anno sequente proconsul *Boios* *Insubresque* signis collatis superauit; at tamen, mox ipso consule *Sempronio* accedente, varia hinc atque illinc (vid. *Linus* XXXIV, 47) nunc victoria, nunc fuga fuit. — Anno DLVII e consulibus *L. Cornelius Merula* sortitus *Galliam* exercitum in agrum *Boiorum* induxit, superatisque omnibus eorum insidiis pugnam cum iis iniit. Quanta fuerit in eo proelio *Gallorum* virtus, ex ipsius *Linii* XXXV, 5 narratione satis apparet, quippe qui fateatur, eos non nisi post accerrimam concertationem vinci potuisse. Quid, quod *M. Claudius Marcellus* legatus, teste *Linio* XXXV, 6) priuatim plerisque senatoribus scripsit, fortunae populi *Romani* & milium operae gratiam habendam, quod res bene gesta esset, consulis culpa, qui tardius subsidia laborantibus opem ferre iussisset, & milium aliquantum (supra quinque millia, ipso *Linio* affirmante) amissum, & hostium exercitum, cuius delendi oblata fortuna fuerit, elapsum esse. Quae litterae sicuti senatorum impedierunt, quo minus propter victoriam illam supplicationem solitam, aut sacra aliqua solennia imperaret, ita deinde consuli triumphum ambientem maximo fuisse obstaculo. Quum enim *L. Cornelius* *Romam* redux supplicationem simul triumphumque vrgeret, *Q. Metellus*, vir consularis, priusquam relatio de ea re ad senatum a consule inciperetur, monuit, litteras & consulis & legati eodem tempore allatas esse inter se pugnantem, eoque dilatam esse consultationem, ut praesentibus auctoribus litterarum disceptaretur, nunc videri legatum, quem consul secum adducere debuisset, de industria amorem, ideoque nihil in praesentia decernendum esse. Quum consul nihilo segnus pergeret de supplicatione & honore triumphum referre, tribuni plebis praesentes, se intercessuros, si de ea re fieret senatusconsultum, dixerunt. Consul, qui nec senatores, nec tribunos causas suae fauere videbat, quique, si res ad populum ferretur, neque eius suffragia sperare, neque contra legatum, quod victoria sine clade parata fuerit, euincere audebat, acquieuit. Cf. *Sigonius* de antiquo iure ciuium Romanorum, capite de iure triumphum. — Finem hic facimus praefationis nostrae, solitamque quidem, assue validam granemque, subiungimus cohortationem, ut e praelectionibus, quae *Vobis, Commilitones aestimatisimi*, a publicis scientiarum artiumque liberalium Professoribus offeruntur, illas, quae cuius *Vestrum* arridebunt, non solum frequentare, sed etiam in usum *Vestrum* conuertere velitis.

LECTIONES THEOLOGICAE.

D. IOH. GEORG. BECHTOLD. Hora VIII. matutina Ven. HENKE lineamenta institutionum fidei Christianae historico-criticarum ad doctrinam in S. C. diuinitus reuelatam perpendet. Hora II. pomeridiana vtramque Pauli ad Corinthios epistolam interpretabitur. Hora ead. binis per hebdomada diebus quaestiones, occasione philosophiae criticae in theol. Christ. recens controversas, dilucidabit.

IOH. CHRISTOPH. FRID. SCHVLZ h. VIII. theologiam moralem ex proprio compendio tradet. H. IX. historiam ecclesiasticam antiquiorem ex *Walchio* narrabit, h. X. epistolas catholicas Iacobi, Petri, Iohannis & Iudae interpretabitur.

CAR. CHRISTIAN. PALMER senis dieb. h. VIII. historiam ecclesiasticam duce *Schroeckhio*, h. X. theologiam moralem; binis dieb. h. IX. introductionem in libros N. T. tradet, h. XI. epistolam ad Hebraeos interpretabitur.

IO. ERNEST. CHRISTIAN. SCHMIDT, h. X. Euangelium & Epistolas Ioannis interpretabitur; h. XI. historiam Ecclesiae Christianae a Sec. XIV. vsque ad nostra tempora narrabit; h. II. historiam criticam librorum N. T. tradet.

LECTIONES IURIDICAE.

D. IO. CHRISTOPH. KOCH Pandectas ex HELFFELDIO, ius Canonicum e BOEHMERO, ius Criminale e compendio suo horis consuetis tradet. Disputatorium quoque & Examinatorium offert.

D. IO. DAN. HENRICVS MVSAEVS Hor. VIII-IX *Ius publicum* I. R. G. PÜTTERO, Hor. II-III *Ius feudale* BOEHMERO duce tradet. Hora III-IV diebus Lunae Mercurii & Veneris habebit Collegium *elaboratorio-practicum*, alternis vero diebus, *ius mercatorum & cambiale* ex libro suo, *Handlungs- und Wechsel-Rechr.*, docebit.

D. HELVICVS BERNHARDVS IAVP hora II-III. *ius Germanicum priuatum* duce SELCHOVIO, hora III-IV. *historiam imperii* R. G. praeunte PÜTTERO, tradet.

D. IO. GODOFR. SIGISM. ALBR. BVCHNER, hora VIII-IX. praelectiones ad HEINECCHII *elementa iuris civilis secundum ordinem institutionum* habebit, hora X-XI. *historiam iuris vniuersi per germaniam obtinentis* duce SELCHOVIO docebit.

LECTIONES MEDICAE.

D. CAROL. GVIL. CHRISTIAN. MÜLLER *priuatum* h. X-XI *Materiam medicam* ad compendium immortalis *Linnaei* & h. XI-XII *Therapiam specialem* tradet. *Priuatissime* *historiam naturalem*, *chemiam pharmaceuticam* & *mineralogiam* offert.

D. IOANNES FRIEDERICVS SIEGESMVND POSEWITZ, P. P. O. corporis humani, secundum artis regulas, in theatro anatomico, dissecti demonstrabit partes, earumque & physiologiam & pathologiam breuem, ex ipsa natura deductam, demonstrationibus interferet anatomicis, nec non artis obstetriciae theoriam ac praxin, secundum systema *Roedereri* vel *Steinii* vel *Plenckii* explicabit, atque praelectiones chirurgicas, secundum institutiones *Callisenii* vel *Metzgeri*, aliasque medicas propositurus est, horis suo tempore indicandis.

D. ERN. LVDOV. WILH. NEBEL, Med. P. P. O. Publice diebus $\oslash$ & $\mathbb{Z}$ h. I-II de pestibus pecorum (*von den Viehseuchen*) differet. *Priuatum* h. VII-VIII *anatomia* physiologiam, duce cl. *Blumenbach*, exhibebit. H. III-IV *introductionem* in studium physico-medicum, librum cl. S. G. *Vogel* sequuturus, tradet.

LECTIONES PHILOSOPHICAE.

CHRISTIANVS HENRICVS SCHMID, Prof. Primar. Hora II-III *Antiquitates Romanas* duce *Rullmanno* enarrabit, Hora III-IV *Taciti Annalium* librum primum & secundum illustrabit, Hora IV-V *Encyclopaediam scientiarum omnium* e libro suo: *Abriss der Gelehrsamkeit* tradet, Hora V-VI *Historiam litterariam poetarum* secundum librum suum: *Anweisung zur Kenntniß der vornehmsten Bucher in allen Theilen der Dichtkunst* docebit, ad alia quoque paratissimus. — Bibliothecam publicam diebus Mercurii & Saturni Hora II-III aperiet.

HENR. MART. GODOFR. KOESTER Histor. P. P. O. hor. VIII. *historiam vniuersalem*, hor. II. *historiam Statuum Europae* ad Compendia a se edita *priuatum*, linguam Anglicanam & Italicam *priuatissime* docebit.

GVILIELMVS FRIDERICVS HEZEL, LL. OO. P. P. O. tradet, Hor. X. *Fundamenta linguae Hebraeae*, secuturus, prouti solet, sua praecepta, typis exscripta. Superaddet praeceptis traditis praxin analyticam. Hor. XI *interpretabitur Psalmos*. Hora VI vesp. offert auditoribus *institutiones linguarum* siue Graecae, siue Arabicae, siue Syro-chaldaicae.

D. AVG. FRIED. GVIL. CROME, *Oecon. Statist. & Scientiarum Cameral.* P. P. O. Hora XI-XII *Oeconomiam ruralem*, ad Becmanni Compend. Hora II-III. *Politica*, vt vocant, seu *scientiam ciuitatis instituendae & administrandae*: Hora IV-V. *scientiam*, quam dicunt, *forestalem*, ad filum suum exponet. Publice, die Saturni hora II-III. *vicissitudines & mutationes Geographiae ac historiae recentissimae* explicabit, res quibus nituntur, gestas sedulo enarraturus.

IO. FRIDER. ROOS, Philof. D. & P. P. O. *Historiam regnorum & rerum publicarum Europae* h. I, *Historiam catholicam* h. III, ducibus illic Galletto hic Beckio, enarrabit. *Graecarum literarum* amantibus in explicandis *Herodiani* historiis, a *Wolfio* recensitis, operam suam offert; nec *linguae Anglicanae* studia, si quid in ferit virium, frigere sinet.

FRID. LVDOV. WALTHER, P. P. o. per Semestre hibernum *Oeconomiam forestalem* hor. X-XI *Oeconomiam politicam*, hor. XI-XII, ad compendia sua tradet.

G. G. SCHMIDT, P. M. P. O. *Physicam experimentalem* duce Erxleben Hora II-III docebit. *Mathesin puram* Hora III-IV *Mathesin adplicatam* Hora XI-XII ex compendio suo demonstrabit.

I. C. G. SCHAVMANN 1) *Logicam & Metaphysicam* h. IX-X 2) *Psychologiam empiricam* h. XI-XII 3) *Ius Naturae & Gentium* hor. X-XI docebit 4) *publice Theoriam artium pulchrarum* proponet.

LECTIONES EXTRAORDINARIAE.

D. CAROL. GROLMAN P. I. P. E. O. 1. Publice singulis Lunae & Iouis diebus *historiam iuris criminalis* narrabit hor. IX-X. 2. Priuatim hor. VIII-IX *ius criminale* ad filum suum hor. X-XI *Institutiones vniuersi iuris positivi* tradet, sequentibus cel. *Hufelandii* librum, cui titulus est: *Institutionen des gesammten positiven Rechts.* Jena 1798.

FRID. GVIL. DAN. SNELL, Philof. P. P. E. O. hor. III-IV *mathesin puram*, hor. V-VI *philosophiam theoreticam* tradet.

IOH. GEORG. FRIDER. LEVN, Ph. D. & P. P. E. O. *Institutiones linguae Syriacae* duce Ill. Hezelio offert. *Psalmos* hor. IX. interpretabitur, insuper ad carmina aliqua graeca selecta explicanda paratus.

FRANC. THOM. CHASTEL, P. Ling. Gall. P. E. O. Hora VIII-IX. *grammaticale*, ad filum minoris suae grammatices; I-II. *postmeridiana, conuersatorium*, cui nouellis & libro a se conscripto, *Petite Terminologie*, nuncupato materiam praebituris; & V-VI. *Vespere, elaboratorium*, ducibus maiori grammatica sua & libro cui titulus: *Hauptgrundsätze der Französischen Sprache, durch Beyspiele erläutert*, instituet, ceterasque diei horas priuatissimis deuouebit *Lectionibus*.

Praeter ista Generosissimis Nobilissimisque Civibus de *luculenta equitandi, pugnandi gladio, saeuidique palaestra, Anglicae, Gallicae & Italicae linguae scholis*, per magistros eorum peritissimos, publice constitutos, abunde prospectum est.
